

POSUDEK VEDOUČÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Česká politika diaspor, její dimenze a mezinárodní kontext

Autor práce: Tereza Cibulková

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Cíle jsou přiměřené účelům diplomové práce. Tematika diaspor má, mimo jiné, i geografický charakter, neboť se váže na politicky, ekonomicky i sociálně rozdílné regiony světa, které mohou do značné míry ovlivnit migraci (v tomto případě Čechů) do zahraničí. Samotná tematika politiky diaspor je v Česku poměrně nová, neboť se začala rozvíjet až od 90.let ve veřejném a státním prostoru. Větší intenzita zájmu státních institucí však nastala až v posledních 10ti letech. S tím souvisí i značná mezera ve výzkumu, neboť všechny studie se zatím věnovaly až na výjimky pouze výzkumu samotné diaspor, a ne politikám ve vztahu k ní. Tereza si tedy vybrala téma aktuální, do značné míry neprobádané a v problematice Čechů žijících v zahraničí významné. Výzkumné otázky jsou relevantní a teoreticky podloženy načtenou literaturou.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Teoretické ukotvení terminologie populací žijících mimo zemi svého původu je jednou z důležitých částí práce, neboť jednoznačně popisuje jejich význam. Na to pak navazuje historický vývoj československé a české diaspor a jejího zarámování do vývoje politiky státu.

K ukotvení české politiky vůči Čechům žijícím v zahraničí si autorka vybrala metodu a metodologii Francesca Ragazziho (2014), který na příkladu 35 zemí vytvořil 5 typů modelů diaspor. Samotnému výběru tohoto konceptu předcházela poměrně bohatá rešerše a částečná diskuze několika dalších kvantitativních a kvalitativních přístupů k vytváření typologií a modelů politik diaspor.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

V práci byla použita kombinovaná metoda zpracování kvalitativních i kvantitativních dat. Tereza vhodně doplnila databázi Ragazziho, získanou z publikovaného článku, o data z Česka a Slovenska a tím mohla zjistit polohu obou zemí vůči pěti typům modelů již analyzovaných politik daných zemí. Umístění Česka a Slovenska nakonec kriticky nezařadila pod žádný z navrhovaných typů, ale vhodně je popsala jako hybridní model mající prvky politiky zaměřené na novou i starou diasporu.

Pro detailnější a hlubší porozumění české politiky pak využila rozhovory s důležitými aktéry relevantních institucí v Česku zabývajících se diasporou. Některé z rozhovorů prováděla sama, jiné přebrala z probíhajícího výzkumu vedoucí práce z projektů TAČR a GAČR. Vzhledem k tomu, že obě analytické části nebyly od samého počátku plánovány provázaně, jsou v kvalitativní části analýzy

některé nedostatky v podobě užší nenávaznosti témat rozhovorů k jednotlivým analytickým dimenzím kvantitativní analýzy. I tak však považují obsah rozhovorů za důležitý, neboť detailněji přibližují důležitost některých dimenzí dané politiky.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Zařazení Česka a Slovenska do typologie modelů politiky diaspor podle Ragazziho bylo dobře interpretováno a následně ještě dovysvětleno jejich dodatečné umístění v rámci dané typologie. Výsledky jsou interpretovány správně v souladu s provedenou statistickou analýzou a provedenými rozhovory. Jednotlivé celky celé práce do sebe logicky zapadají a čtenář postupně dostává odpovědi na kladené cíle.

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

Závěry jsou zasazeny do celého kontextu práce s ohledem na splnění/nesplnění vytyčených cílů. Autorka kriticky pohlíží na vývoj české diasporické politiky za posledních třicet let a navrhuje možná řešení pro budoucí vývoj.

2. Formální náležitosti práce (*zatrhněte Vaši volbu*)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (*vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.*)

V textu jsou některé drobné stylistické chyby/překlepy, které však nesnižují její celkovou úroveň.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (*vč. přístupu studenta, přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.*)

Tereza byla po celou dobu práce v kontaktu se školitelkou a konzultovala jednotlivé kroky práce. V průběhu jejího psaní byl znatelný kvalitativní posun myšlení nad pojetím celé diplomové práce, ale i samotným psaním.

Vyzdvihnout bych chtěla její zapojení do dvou projektů TAČR a GAČR na téma české diaspory pod vedením školitelky. Zapojila se jak to uskutečňování řady rozhovorů, tak i do jejich vyhodnocování. Díky tomu mohla částečně i využít řadu výsledků analýz z obou projektů pro svou práci. V této souvislosti se také zapojila do spoluautorství článku v Geografických rozhledech zaměřeného na českou a slovenskou diasporu a politiku obou zemí vůči ní, který aktuálně vyšel.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (*zatrhněte Vaši volbu*)

Otázky k obhajobě

Kam by se česká politika vůči diaspoře měla ubírat ve smyslu první a dalších generací Čechů žijících v zahraničí?

Datum:19.5.2023

Autor posudku: Eva Janská

Podpis: